

171 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti Hakkındaki Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 29 . 1 . 1976 - Sayı : 15483)

No.
1932

Kabul tarihi
19 . 1 . 1976

MADDE 1. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanuna aşağıdaki başlık ve madde metni 7 nci madde olarak eklenmiştir.

Tertip Heyeti ve Beyanname Verilmesi :

Madde 7. — Bu kanuna göre yapılacak toplantılar, medenî hakları kullanma yetkisini haiz en az üç kişiden oluşan bir tertip heyetince düzenlenebilir.

Tertip heyetini oluşturan üyelerden en az birinin toplantının yapılacağı yerde ikametgâhının bulunması şarttır.

Toplantı, toplantının yapılmasından en az 48 saat önce ve çalışma saatleri içinde, toplantının yapılacağı yerin bağlı bulunduğu en büyük mülkiye amirliğine, tertip heyetinden en az üç üyenin imzalayacağı bir beyannamenin verilmesinden sonra yapılabilir.

Bu beyannamede

- a) Toplantının yapılacağı yer, gün ve saat,
  - b) Toplantının amacı,
  - c) Toplantıyı düzenleyen tertip heyeti üyelerinin açık kimlikleriyle ikametgâhları,
- Gösterilir.

Beyannameye, tertip heyeti içinden veya dışından, toplantının düzenini sağlamak üzere yönetici olarak görevlendirilecek en az üç kişinin açık kimliklerini ve imzalarını taşıyan bir belge de eklenir.

Toplantıda yönetici olarak görevlendirilecek kişilerin medenî hakları kullanma ehliyetine haiz olması ve en az birinin toplantının yapılacağı yerde ikametgâhının bulunması şarttır.

Bu beyanname karşılığında alındı belgesi verilmesi zorunludur.

Bu beyanname en büyük mülkiye amirliği tarafından kabul edilmez veya karşılığında alındı belgesi verilmez ise, keyfiyet bir tutanakla tespit edilir. Bu halde noter bulunan yerlerde noter vasıtasıyla ihbar yapılır; ihbar saati, beyanname verilme saatidir. Noter bulunmayan yerlerde tutanak yeter sayılır.

İlmühaberlerde veya tutanakta beyannamenin verildiği gün ve saat gösterilir.

Aynı yerde, aynı gün ve saatte toplantı yapmak üzere ayrı ayrı tertip heyetleri tarafından beyanname verilmiş ise, ilk verilen beyanname muteber sayılır. Sonra beyanname verenlere keyfiyet hemen yazı ile bildirilir.

MADDE 2. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanuna aşağıdaki başlık ve madde metni 8 nci madde olarak eklenmiştir.

Toplantının Yapılması, Toplantı Yöneticilerinin Görev ve Sorumlulukları :

Madde 8. — Beyannameye ekli belgede toplantı yöneticisi olarak bildirilenlerden en az üçü, yöneticilerin tümü tertip heyeti dışından seçilmişse, yöneticilerle birlikte tertip heyeti üyelerinden en az birinin toplantı yerinde bulunması zorunludur.

Toplantı yöneticileri, toplantının sükûn ve düzenini ve beyannamede yazılı amaç dışına çıkılmamasını sağlamakla yükümlü ve sorumludurlar. Bunun için gereken tedbirleri alır ve icabında zabıtanın yardımını isterler. Alınan tedbirlere rağmen sükûn ve düzenin sağlanamaması halinde toplantının dağıtılmasını Hükümet Komiserinden isteyebilirler.

Tertip heyeti, yöneticilerden en az üçünün toplantı yerinde bulunmasını sağlamak, bunun için gereken hallerde kendi üyeleri arasından veya dışardan, yöneticilerde aranan niteliğe sahip kişilerle yönetici sayısını tamamlamak ve sonradan görevlendirilen bu kişilerin açık kimlik ve imzalarını taşıyan belgeyi Hükümet Komiserine vermek zorundadır.

Tertip heyetinin ve toplantı yöneticilerinin sorumlulukları toplantı sona erinceye kadar devam eder.

10 Şubat 1963 tarihli ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkında Kanunun diğer maddelerinde geçen «İdare Heyeti» deyimini, bu kanunda yükümlülük ve sorumlulukları belirtilen toplantı yöneticilerini ifade eder.

MADDE 3. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanuna 9 ncu madde olarak aşağıdaki madde eklenmiştir.

Madde 9. — Mahallin en büyük mülkiye amiri, toplantıda hazır bulunmak üzere hâkim sınıftan sayılanlar ve adliye memurları ile jandarma dahil askerî şahıslar ve emniyet mensupları dışından bir memuru Hükümet Komiseri tayin eder. Hükümet Komiseri toplantı yerinde kendi seçeceği bir mahalde bulunur.

Hükümet Komiseri toplantının safahatını teknik ses alma cihazları, fotoğraf ve film makineleri gibi araçlarla tespit ettirebilir.

Hükümet Komiseri, 8 nci maddede yazılı tedbirlerin kifayet etmemesi dolayısıyla toplantı yöneticilerinin isteği veya toplantının devamını imkânsız kılacak ve genel sükûn ve düzeni bozacak sözle veya fiille saldırlı bir şekil alması halinde toplantıyı dağıtmaya yetkilidir.

Hükümet Komiserine, 1630 sayılı Dernekler Kanununun 58 nci maddesinde gösterilen ödenekten, aynı maddeye göre tespit edilecek miktarda ücret ödenir.

MADDE 4. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanuna aşağıdaki başlık ve madde metni 10 ncu madde olarak eklenmiştir.

Toplantının Geri Bırakılması :

Madde 10. — Toplantı, toplantının yapılacağı saatten evvel tertip heyetinin çoğunluğu tarafından, beyannamenin verildiği makama yazı ile bildirilmek şartıyla, bir defaya mahsus olmak ve 48 saati geçmemek üzere geri bırakılabilir.

Mahalli mülkiye amiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, millî güvenliğinin, kamu düzeninin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın gerektirdiği hallerde toplantı ve gösteri yürüyüşünü, 10 günü aşmamak ve bir defaya mahsus olmak üzere, erteleyebilir. Erteleme kararı, gerekçesiyle birlikte tertip heyetine derhal tebliğ edilir ve İçişleri Bakanlığına da bilgi verilir.

Bir il sınırları içinde aynı günde birden çok toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılmak istenmesi halinde vali, emrindeki zabıta kuvvetleri ve gerektiğinde yararlanabileceği güçlerin bu toplantıların güvenlik içinde yapılmasını sağlamaya yeterli olmadığı kanaatine vardığı takdirde bu toplantı ve gösteri yürüyüşlerinden bir kısmını 10 günü aşmamak ve bir defaya mahsus olmak üzere erteleyebilir.

Aynı günde birden ziyade ilde toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılmak istenip de toplantı güvenliğini sağlamak üzere, ilgili valilerce İçişleri Bakanlığından takviye istenmesi halinde bu isteğin Bakanlıkça karşılanamayacağı kanaatine varılması halinde de bir kısım illerdeki toplantıların yapılmasını 10 günü aşmamak ve bir defaya mahsus olmak üzere ertelemeye İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Valilerce veya İçişleri Bakanlığına ertelenen toplantılara ilişkin erteleme kararları gerekçesiyle birlikte tertip heyetine derhal tebliğ edilir. Valilerce ertelenen toplantılar hakkında İçişleri Bakanlığına da bilgi verilir.

MADDE 5. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanuna 11 nci madde olarak aşağıdaki madde eklenmiştir.

Madde 11. — Şehir ve kasaba içindeki genel yollar üzerinde yapılacak yürüyüşler 4, 7 ve 10 ncu maddeler hükümlerine tabidir. Yürüyüşe ait beyannamelerde, ayrıca, 4 nci madde gereğince ilân olunan yollar ve istikametlere uyulmak şartıyla, yürüyüşe geçmek için seçilecek toplanma yeri ile takip olunacak yol ve dağılma yeri gösterilmek şarttır.

Şehir ve kasabalar dışındaki genel yollarda yapılacak yürüyüşler de 7 ve 10 ncu maddeler hükümlerine tabidir. Yürüyüşe ait beyannamelerde, ayrıca, yürüyüşe geçmek için seçilecek toplanma yeri, takip olunacak yol ve dağılma yerinin gösterilmesi şarttır. Yürüyüş yapılacak yol birden fazla ilden geçiyorsa, bu beyanname yürüyüşün başlayacağı ilin valiliğine verilir. Beyannameyi alan valilik, yürüyüş yapılacak yolların geçtiği illerin valileri ile temas ederek, yürüyüş yolunu, istikametini, dağılma yerini ve trafik düzenini ve yürüyüşün güvenlik içinde yapılmasını sağlamak üzere lüzumlu tedbirleri tespit ve gerekçeli olarak yazı ile tertip heyetine duyurur.

Tertip heyeti, toplantı yöneticileri ve Hükümet Komiseri hakkındaki 8 ve 9 ncu maddeler hükümleri yürüyüşlere de uygulanır.

MADDE 6. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 14 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

13 ncu maddede yazılı hallerden herhangi birinde mahallin en büyük mülkiye amiri veya yazılı yahut acele hallerde sonradan yazı ile teyit edilmek kaydıyla şifahi emirle görevlendireceği en büyük zabıta amiri veya zabıta amirlerinden biri toplantı veya yürüyüş yerine gelir. Gelişini münasip şekilde bildirir. Kalabalığa, kanuna uyararak dağılmasını ve dağılmazlarsa zor kullanılacağını topluluğun duyabileceği vasıtalarla ihtar eder. Kalabalık dağılmazsa zor kullanılarak dağıtılır.

MADDE 7. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 13 ncu maddesine (ç) ve (g) bentleri olarak aşağıdaki bentler eklenmiştir :

ç) 4, 7 ve 11 nci maddeler gereğince belirtilen yerler dışında;

g) Toplantı ve yürüyüşün 10 ncu maddeye dayanılarak valilik yahut İçişleri Bakanlığınca ertelenmesi halinde bu kararı veren mercilerce tespit edilen erteleme süresi sona ermeden;

MADDE 8. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 18 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

7 nci madde gereğince verilecek beyannamede tertip heyeti üyesi olarak gösterilen veya toplantı yöneticisi olarak görevlendirilenlerden, aynı maddede belli edilen nitelikleri haiz bulunmayanlar, toplantı veya yürüyüşün yapılması halinde, üç aya kadar hapis ve beşyüz liradan binbeşyüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

8 nci maddede yazılı görevleri yerine getirmeyen toplantı yöneticileri ile aynı madde gereğince yöneticileri toplantı yerinde bulundurmayan tertip heyeti üyeleri hakkında üç aydan altı aya kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Hükümet Komiserince toplantı veya yürüyüşün safahatının teknik araç ve gereçlerle tespiti için görevlendirilenlere, bu görevlerini yaptıkları esnada cebir ve şiddet veya tehdit veya nüfuz ve müessir kuvvet sarfetmek suretiyle mani olanlar hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 9. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkında Kanunun 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 ncu maddelerinde yazılı hapis cezaları üçte bir nispetinde, para cezaları da üç misli artırılarak hükmolunur. Ancak, hükmolunan hapis cezası beş yıl geçemez.

MADDE 10. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Millet Meclisi		Cilt	Cumhuriyet Senatosu	
	Birleşim	Sayfa		Birleşim	Sayfa
7	12	258	22	70	593
12	83	383	23	71	2:3
13	89	27:38		72	52:53
	91	100:113	Görüşülemeden kanunlaştı.		
	92	179:199			
	94	240:246			

I - Gerekçeli 169 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 89 ncu Birleşimine, 506 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 71 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi İçişleri ve Adalet, Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Geçici komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/209.